

Angli
Christiana

Dpis.
aa m

Dnia 11. listopada 1919

No. 11 b *pub.*

Wpływy angielskie w Norwegji.

1992/75

Do

Pana Ministra Spraw Zagranicznych

W W a r s z a w i e

Wpływy angielskie w Norwegji opiera-
ja sie przede wszystkim na wezłach pokrewień-
stwa domu panujacego; królowa Maud jest rodzo-
na siostra króla angielskiego Jerzego. Ten sto-
sunek familijny zapewnia juz sam przez sie da-
leko idace znaczenie Poselstwu angielskiemu w
Chrystjanji, które utrzymuje dzisiaj kontakt
z dworem i z najblizszym otoczeniem Królowej,
do którego oprócz świty należy jeszcze specjal-
nie przydzielony sekretarz prywatny, obecnie
oficer Gwardji angielskiej p. Ponsomby. Nie
ulega wątpliwości, że królowa podczas wojny
wywierala silny wpływ na polityke zagraniczna
Norwegji, która w pewnym okresie wojny (zato-
pienia 4 okrętów norweskich przez łodzie pod-
wodne niemieckie) byla blizka od aktywnego
przyłączenia sie do państw Entente'y. Jedynym
powodem, że do tego nie doszło, byla obawa
przed niemcami i - last not least - niezupełna

2

Więcy

wiara Norwegji w zwycięstwo koalicji. Dzisiaj wobec disaggia marki i znacznego zapotrzebowania przedmiotów rynku niemieckiego, niechęć do Niemiec powoli ustępuje, chociaż tak sfery urzędowe jak i prasa bardzo silnie temu zaprzeczają.

Wpływ Anglii okazał się też przedewszystkiem na terenie ekonomicznym. Anglja zobowiązała Norwegje przez konwencje z 21. lipca 1916, rozszerzona konwencja z 13. lipca 1917 r. tak do zakazu sprzedaży najważniejszych produktów norweskich (śledzie etc.) i okrętów zagranicę, jak do odstąpienia prawie ze wszystkich posiadanych zapasów tych przedmiotów Anglii. Kupując je po cenie daleko wyższej od rynkowej, Anglja stworzyła z jednej strony rodzaj monopolu, z drugiej zaś osiągnęła zamierzony cel, aby tak ważne artykuły nie dostały się do Niemiec. To postępowanie zabezpieczyło Anglii przewagę na rynku norweskim, przyczem praktyka "czarnych list" oddała w ręce Anglii największe firmy norweskie.

Obecnie monopol angielski, wobec ożywienia stosunków norwesko-niemieckich powoli słabnie. nie słabnie za to stały i silny kontakt angielskiej "Labour party" w szerokich sferach robotniczych i drobnomieszczańskich norweskich. Punktem kulminacyjnym była i jest kampanja, prowadzona przez "Labour Party" przeciwko interwencji w Rosji, mocno

3.

podtrzymywana przez odłam radykalny tutejszej pra-
sy. Kwestja ta dziś jest bardzo aktualna.

Rozp

W Chrystjanjå i innych miastach Norwegji od-
bywaja sie w ostatnim tygodniu zorganizowane prze-
waznie przez młodzież akademicka liczne zebrania,
na których powzięto rezolucje protestu przeciwko
blokady Rosji. Sadze, ze tu oprócz agita-
torów bolszewickich działaja pieniadze niemieckie.
Tęgoz zdania jest poseł francuski p. Doulcet.
Rząd Norweski dotychczas nie dal odpowiedzi na
note Entente'y ^{w sprawie} przyłączenia sie do blokady Rosji.
Podsekretarz Stanu Wollebaek oświadczył mi wczoraj
ze w tej sprawie toczą sie pertraktacje pomiedzy
państwami Skandynawskimi, lecz ze Rząd Norweski
dotychczas nie utrzymywał żadnych stosunków z Ro-
sja Sowiecka i nie nawiaze ich bez porozumienia
sie z Koalicja.

Politycznie - po zakończeniu wojny -
Anglja oczywiście mniej ma zadań w Norwegji.
Zaś kraj ten, dzięki swemu polozeniu geograficzne
mu zawsze bedzie szukał oparcia u potężnej wlad-
czyni mórza, szczególnie w razie jakichkolwiek
zatargów lub kroków zaczepnych np. ze strony
Szwecji, o czym tutejsi politycy od czasu do czasu
dyskretnie wspominaja, dajac mi do zrozumienia, ze
dla Polski nie powinno to być obojetnem, gdyż
Szwecja stale dazy do zblizenia z Niemcami.



Rozp - podpis

Wojciech

Demotowicz

attaché

NACELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANT GŁÓWNY GENERALNA

WARSZAWA

L. D. 1992/75 dnia 15 / XII 1919 r.

zatr. s. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York